

تعویض دریچه ی قلب

زمان بستری

1- تعریف :

در قلب انسان چهار دریچه جهت انقال خون به عروق وجود دارد . این دریچه ها در صورتی که به دلایل مختلف دچار تنگی و یا گشادی شده باشد ، لازم است درمان های طبی صورت گیرد که در بعضی از مواقع این درمان ها پاسخگو نمی باشد لذا لازم است از درمان های جراحی استفاده گردد که تعویض دریچه ی قلب یکی از این درمان ها می باشد . دو نوع دریچه وجود دارد :

1- دریچه ی مکانیکی : دریچه ی مکانیکی از فلز و پلاستیک ساخته می شود .

2- دریچه ی زیستی (بیولوژیک) : دریچه ی زیستی از بافت حیوانی یا انسانی تولید می شود .

هریک از این انواع دریچه ها ، معایب و مزایای خاص خود را دارند که شما و پزشک معالجتان باید آن ها را در نظر بگیرید .

یکی از مزایای دریچه ی مکانیکی دوام آن ها می باشد ، حتی اگر در یک فرد جوان کار گذاشته شود ، ممکن است تا آخر عمر با او باقی بماند ولی از معایب دریچه های مکانیکی احتمال لخته شدن خون در اطراف این دریچه ها می باشد . یک لخته ی خون ممکن است جلوی دریچه را گرفته و یا جدا شده و یا به قسمت های مختلف بدن انتقال یابد (مثل مغز که منجر به سکته ی مغزی می شود) در نتیجه هر فردی که دریچه ی مکانیکی دارد باید تا آخر عمر وارفارین بخورد .

مزیت اصلی یک دریچه ی زیستی این است که کمتر باعث ایجاد لخته ی خون می شود ، ممکن است بعد از عمل جراحی لازم باشد که تا چندین هفته یا چندین ماه وارفارین مصرف کند اما مصرف وارفارین در این حالت دائمی نیست . مگر آن که به علت دیگری مصرف آن تحت نظر پزشک ادامه یابد . با این حال دریچه های زیستی به اندازه های دریچه های مکانیکی مستحکم نمیباشند و به احتمال زیاد با گذشت زمان دچار رسوب کلسیم خواهند شد و ممکن است لازم باشد که بعد از 10 تا 15 سال تعویض شوند .

دریچه های انسانی دوام بیشتری دارند اما مانند دریچه های حیوانی به راحتی در دسترس نمیباشند .

2- علائم بیماری :

تنگی نفس ، خستگی پیش رونده ، سرفه ، ضربان قلب نا منظم ، ارتوپنه به خصوص در هنگام شب ، عفونت های تنفسی و در بعضی از مواقع خلط خونی و گاهاً سرگیجه و درد قفسه ی سینه از علائم این بیماری می باشند .

3- علت بیماری :

علت این بیماری فشار خون بالا ، بیماری های رماتیسمی ، بیماری های ژنتیک ، بیماری های ایسکمیک قلبی ، انفارکتوس میوکارد آندوکاردیت عفونی و بیماری های اتوایمیون و کلاژن عروقی نظیر لوپوس و اختلالات مادرزادی و علل ناشناخته می باشد .

4- از عوامل تشدید کننده ی بیماری :

از عوامل تشدید کننده ی بیماری فشار خون بالا ، عفونت ها (تنفسی) و عدم درمان بیماری های عفونی می باشد .

5- روند درمان بیماری :

بستری به شدت اختلال قلبی در بخش ویژه و یا در بخش قلب صورت گرفته و بعد از انتقال به اتاق عمل قلب ، جهت انجام مراقبت ویژه به ICU قلب انتقال یافته که با صلاح دید پزشک بعد از عمل مجدداً به بخش قلب منتقل شده و سپس ترخیص میگردد .

6- رعایت نکات بهداشتی و استحمام :

استحمام و شیو ناحیه ی سینه قبل از عمل و رعایت بهداشت فردی به خصوص بهداشت دهان و دندان الزامی می باشد .

7- سطح فعالیت جسمی :

فعالیت جسمی شما قبل از عمل محدود می باشد و از خسته کردن خود باید بپرهیزید . رژیم غذایی شما قبل از عمل مصرف .

8- تغذیه و رژیم غذایی :

غذاهای کم نمک و کم چربی می باشد و از غذاهای سنگین و چرب و تند و شور بپرهیزید .

از 6 ساعت قبل از عمل باید ناشتا باشید .

9- دارو ها و نحوه ی مصرف آن ها :

در صورت نیاز قبل از عمل داروهای قلبی و آنتی بیوتیک برای شما تجویز می گردد که به موقع توسط پرستار بخش به شما داده می شود .

10- روش درمان :

روش درمان شما بر حسب شدت تنگی و یا گشادی دریچه توسط پزشک معالج تعیین میگردد .

زمان ترخیص

1- چگونگی مصرف داروها

در زمان ترخیص در صورتی که پزشک معالج شما برایتان قرص وارفارین تجویز نموده است لازم است درباره ی مصرف دارو و مراقبت از خودتان در زمان مصرف وارفارین اطلاعات کافی و مهمی کسب کنید .

نام ، نوع و رنگ داروی ضد انعقاد خود را خوب بشناسید ، وارفارین در ایران به شکل قرص های پنج میلی گرمی و به رنگ صورتی می باشد . این دارو برای پیشگیری از ایجاد لخته در داخل قلب و عروق و یا روی دریچه های مصنوعی قلب به کار می رود مصرف صحیح دارو طبق دستور پزشک اهمیت حیاتی دارد . با توجه به اینکه مقدار لازم این دارو برای افراد مختلف و در شرایط متفاوت ، تغییر می کند شما باید در فاصله های زمانی تعیین شده آزمایش کنترل اثر دارو (PT-INR) را انجام دهید تا پزشک بتواند بر اساس جواب آزمایش ، مقدار داروی شما را تنظیم نماید .

دارو را سر ساعت معین مصرف نمایید و بدون مشورت پزشک ، دارو را قطع نکنید .

دارو را دور از دسترس کودکان نگه دارید ، در صورتی مصرف هرگونه دارو همزمان با وارفارین حتماً با پزشک خود مشورت کنید

غذاهایی که میخورید در نحوه ی عملکرد وارفارین اثر میگذارد ، به نکته ی مهمی که باید به یاد داشته باشید این است که شما باید همان غذاهایی را که همیشه میخورید را بخورید و بدون اطلاع تغییر زیادی در رژیم غذایی عادی خود ایجاد نکنید .

وجود علائم مشکوک به خون ریزی مثل مدفوع با قوام و رنگ قیر ، ادرار خونین یا خون ریزی از لثه با پزشک خود مشورت کنید .

2- زمان مراجعه به پزشک :

معمولاً دو هفته ی بعد باید به پزشک خود مراجعه کنید .

3- زمان کشیدن بخیه و پانسمان :

در مورد تعویض پانسمان بعد از ترخیص ، با توجه به زخم شما تصمیم گیری می شود . زمان کشیدن بخیه نیز با توجه به وضعیت زخم شما توسط پزشک تعیین می گردد .

4- رعایت رژیم غذایی و سایر اقدامات کنترلی :

رژیم کم نمک و کم چربی و پرهیز از مصرف غذاهای چرب ، تند و شور به شما توصیه می گردد .

غذاهای محتوی ویتامین K (کلم ، گل کلم ، ماهی ، جگر ، اسفناج ، شلغم ، پیاز) قهوه و چای سبز تاثیر داروی ضد انعقاد را کم میکند .

5- بهداشت و استحمام :

کشیدن سیگار را ترک کنید ، وزن خود را متعادل نگه دارید ، قبل از مراجعه به دندان پزشکی ، کشیدن یا پر کردن دندان ، آندوسکوپی و اعمال جراحی پزشک باید آنتی بیوتیک برای شما تجویز کند . حتماً به دندان پزشک و سایر پزشکان اطلاع دهید که شما دریچه ی مصنوعی در قلب خود دارید . مراقب سرماخوردگی و بیماری های عفونی باشید . به منظور کاهش خطر خون ریزی استفاده از مسواک نرم ، نخ مومی ، ماشین تراش برقی بجای تیغ توصیه می گردد . عیادت های طولانی ، روند بهبودی شما را به تاخیر میندازد . از دست دادن و روبروسی با دیگران جداً خودداری کنید .

معمولاً 5 روز بعد از عمل می توانید استحمام کنید . بعد از آن سعی کنید هرروز 5 الی 10 دقیقه استحمام نمایید . از آب داغ استفاده نکنید زیرا ممکن است باعث سنگینی نفس ، ضعف و سرگیجه ی شما شود . از کشیدن لیف بروی بخیه ها خودداری کنید و فقط با آب و صابون و به آرامی با دست شستشو دهید . بخیه ها باید تمیز و خشک نگه داری شود .

6- فعالیت جسمی و ورزشی :

بهتر است هر شب ، 8 تا 10 ساعت استراحت نمایید . جابه جایی مکرر روی تخت داشته باشید و حرکات ورزشی که توسط پرستار آموزش داده می شود را انجام دهید . بهترین وضعیت برای شما خوابیدن به پهلوها می باشد . از خوابیدن روی شکم پرهیزید .

7- مواردی که باید به پزشک مراجعه کنید :

در صورت مشاهده ی هرگونه خون مردگی زیر پوست ، خون ریزی زیاد از دندان ها موقع مسواک زدن ، ادرار با رنگ قرمز ، خون ریزی از بینی ، سیاه شدن مدفوع ، PT شما بالا رفته و باید به پزشک مراجعه نمایید .

8- مواردی که باید به صورت اورژانسی به اورژانس بیمارستان مراجعه کنید :

با دیدن علائم خطرزای ذیل هرچه سریعتر به اورژانس مراجعه کنید .

- مشاهده ی ترشحات چرکی از نواحی عمل شده .
- عدم احساس صدای دريچه همراه با تنگی نفس شدید .
- تب بالای 39 درجه به مدت بیشتر از 2 روز .
- درد شدید قفسه ی سینه که با تنفس شدید می شود .
- اختلال در ریتم و ضربان قلب .
- خون ریزی غیرطبیعی از نقاط مختلف بدن نظیر لثه .

9 - مراقبت از دریچه ی مصنوعی

- مشاهده ی ترشحات چرکی از نواحی عمل شده .
  - عدم احساس صدای دریچه همراه با تنگی نفس شدید .
- نشانه ی بروز مشکل در دریچه ی قلب می باشد که باید به علائم بالا توجه کنید .

منابع

کتابچه همراه بیماران قلبی عروقی

پمفلت مراقبت های پس از جراحی دریچه قلب

برونرسودا 2010